# Met welke interventies kan een vakdocent de taalvaardigheid van vo- en mbo-leerlingen bevorderen?

Beantwoord door Maurice de Greef (kennismakelaar Kennisrotonde)

3 juli 2023

KR. 1631

## Kort antwoord

Er is weinig expliciet onderzoek gedaan naar wat een vakdocent in het vo en mbo kan doen om de taalvaardigheid onder vo- en mbo-leerlingen te kunnen bevorderen. Wel laat onderzoek zien dat naast extra ondersteuning de inzet van een docent beroepsvaardigheden in combinatie met de inzet van een taal- of rekendocent wenselijk is. Vervolgens zou de docent op een interactieve wijze correct taalgebruik kunnen aanleren via een aantal interventies.

## Antwoord

Het integreren van het leren van een taal tijdens het leren van een beroep wordt ook wel Content-Based Second Language Teaching (CBTL) of Content and Language Integrated Learning (CLIL) genoemd (Tedick & Cammarata, 2012). Naast het onderzoeken van de impact is er weinig onderzoek gedaan naar de mogelijke effectieve interventies van docenten tijdens deze leertrajecten. Er zijn twee studies bekend die enige richting geven.

### Inzet van taal-en rekendocent naast docent beroepsvaardigheden

Kwantitatief onderzoek van Casey et al. (2006) onder meer dan 1900 deelnemers met aanvullende interviews onder deelnemers, docenten en managers in het beroepsonderwijs toont aan dat er twee factoren van belang zijn bij geïntegreerde trajecten.

1. *Extra ondersteuning* – Als studenten extra ondersteuning krijgen bij het leren is ook de kans groter dat ze het leertraject succesvol afronden.
2. *Aparte docent voor taal of rekenen* – Daarnaast bleek dat als één docent zowel het beroep aanleert als de taal- of rekenvaardigheden, de kans kleiner is dat de deelnemers bepaalde gewenste kwalificaties op het gebied van taal of rekenen niet halen. Het aanleren van basisvaardigheden door een aparte docent naast de inzet van een docent die de beroepsvaardigheden aanleert, lijkt succesvoller te zijn (Casey et al., 2006).

Naast de bovengenoemde bevindingen wordt ook duidelijk dat teamwerk naast het begrijpen van elkaars waarden en overtuigingen en de mogelijkheid om het onderwijzen van taal- en rekenvaardigheden aan

beroepsmatige inhoud te koppelen van belang zijn. Belangrijke randvoorwaarden volgens Casey et al. (2006, p. 45) hierbij zijn:

- mogelijkheid voor docenten basisvaardigheden en docenten beroepsvaardigheden om een gezamenlijke planning te maken;
- kansen voor docenten basisvaardigheden om bekend te worden met de inhoud en stijl van het aanleren van het beroep;
- kansen voor docenten beroepsvaardigheden om de rol van taal- en rekenvaardigheden in het werk van hun sector te begrijpen;
- teamteaching en gezamenlijke observatie mogelijk maken;
- geschikte professionele ontwikkeling voor beide docenten.

### Specifieke ondersteuning op interactief leren van correct taalgebruik

Een casestudy naar geïntegreerd onderwijs in het voortgezet onderwijs laat zien, dat docenten met name specifieke ondersteuning kunnen bieden op het interactief leren van een correct taalgebruik. Gezien het design van de studie levert dit slechts aanwijzingen op en zullen de conclusies nog met ander onderzoek bevestigd moeten worden. Uit de studie blijkt dat om de taal effectief te kunnen aanleren, docenten 5 interventies kunnen toepassen, te weten (De Graaff et al., 2007):

1. Faciliteren van in aanraking komen met taal op een uitdagend niveau.
2. Faciliteren van een betekenisvol leerproces.
3. Faciliteren van het vormgebruik van de taal.
4. Faciliteren van productie van woorden.
5. Faciliteren van gebruik van compensatiestrategieën.

## Geraadpleegde bronnen

Casey, H., Cara, O., Eldred, J., Grief, S., Hodge, R., Ivanič, R., Jupp, T., Lopez, D. & McNeil, B. (2006). *You wouldn't expect a maths teacher to teach plastering…: Embedding literacy, language and numeracy in post-16 vocational programmes – the impact on learning and achievement.* London: NRDC.

De Graaff, R., Koopman, G.J., Anikina, Y. & Westhoff, G. (2007). An Observation Tool for Effective L2 Pedagogy in Content and Language Integrated Learning (CLIL). *The International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, *10*(5), p. 603 - 624.

Tedick, D.J., Cammarata, L. (2012). Content and Language Integration in K-12 Contexts: Student Outcomes, Teacher Practices, and Stakeholder Perspectives. *Foreign Language Annals*, *45*(S1), p. S28 - S53.

## Meer weten?

Kennisrotonde (2020) Welke interventies door vakdocenten zijn bewezen effectief om de taalvaardigheid van leerlingen in het vo te vergroten?

## Over deze vraag

| | |
|---|---|
| Opgesteld door: | Maurice de Greef (kennismakelaar Kennisrotonde) |
| Vraagsteller: | Projectleider taalontwikkeling vo & mbo |
| Onderwijssector: | Vo, mbo |
| Trefwoorden: | Taalvaardigheid, lezen, schrijven, geïntegreerde trajecten |
| Referentie: | Kennisrotonde. (2023). *Met welke interventies kan een vakdocent de taalvaardigheid van vo- en mbo-leerlingen bevorderen?* (KR. 1631) |

Dit antwoord is gepubliceerd op Kennisrotonde.nl. De Kennisrotonde is samen met NCO en Onderwijskennis een dienst van het NRO.